

Jubilanti společnosti

Česká geografická společnost má tu čest poblahopřát všem svým členům, kteří v posledním čtvrtletí roku 2014 a prvním čtvrtletí roku 2015 oslavili významné životní jubileum.

85 let: RNDr. Antonín Götz, CSc. – Zdeněk Žáček

75 let: Mgr. Jiří Hlubek – Mgr. Zdeněk Štěpánek

70 let: Alena Klempířová – Mgr. Pavel Ruda

65 let: doc. RNDr. Jiří Anděl, CSc. – Michal Šmálek

60 let: doc. RNDr. Zdeněk Čermák, CSc. – doc. PaedDr. Alena Matušková, CSc. – RNDr. Marie Miklánková

55 let: RNDr. Martin Culek, Ph.D. – RNDr. Jana Kouřilová, Ph.D. – Mgr. Ivan Mališ – doc. RNDr. Vít Vilímek, CSc. – RNDr. Jiří Žaloudík, CSc.

50 let: RNDr. Petr Daněk, Ph.D.

Blahopřejeme všem oslavenčům a zároveň děkujeme všem členům společnosti, kteří se v roce 2015 dožívají významného jubilea, za jejich práci pro českou geografii.

Životní jubileum RNDr. Antonína Götze, CSc.

V předvánočním čase loňského roku oslavil krásné 85. narozeniny významný český geograf zemědělství a tematický kartograf, dlouholetý vědecký pracovník Geografického ústavu ČSAV a hlavní redaktor národního Atlasu Československa, východočeský patriot, Antonín Götz.

Jubilant se narodil 22. 12. 1929 na předměstí Hradce Králové. V roce 1952 dokončil studium odborné geografie na Přírodovědecké fakultě univerzity Karlovy v Praze a nastoupil do Kartografického a reprodukčního ústavu v Praze, kde jako redaktor redigoval zejména Malý atlas světa. V roce 1958 nastoupil do Ústřední správy geodézie a kartografie a pracoval zde jako člen mezinárodní redakční rady Mapy světa v měřítku 1 : 2,5 mil. V roce 1962 byl jmenován hlavním redaktorem jednoho z nejvýznamnějších děl československé geografie a kartografie, národního Atlasu ČSSR (vyšel v roce 1966). Jubilant na něm pracoval už jako vedoucí jednoho z oddělení Geografického ústavu ČSAV, které bylo vytvořeno na přípravu atlasu. Práce na tomto díle se pak odrazila v jubilantově publikační činnosti v domácích i zahraničních periodikách a v roce 1964 se dr. Götz stal dopisujícím členem komise národních atlasů Mezinárodní geografické unie.

Již v souvislosti s prací na národním Atlasu ČSSR se začal plně věnovat svému hlavnímu zaměření, geografii zemědělství. V roce 1970 jubilant obhájil kandidátskou dizertační práci (CSc.): Unifikace a standardizace zemědělských map v národních a regionálních atlasech. V následujících letech pracoval dr. Götz na vymezení regionů zemědělské výroby tehdejšího Československa. Výsledkem je zejména dvoudílná obsažná monografie vydaná v řadě Studia Geographica 38 (Rostlinná výroba východních Čech, 1974) a 60 (Živočišná výroba východních Čech, 1978). Inspirující monografie, která velmi podrobně a zajímavě zpracovává tematiku zemědělství východních Čech, je hojně doplněna mapami. V následujících letech se jubilant podílel na řešení tematiky životního prostředí v tehdejší ČSR. Výsledkem je zejména mapa Kvality životního prostředí v měřítku 1 : 500 000, která vyšla v Brně v roce 1975. Ve druhé polovině 80. let jubilant pracoval na rozsáhlém úkolu mapujícím územní vazby zemědělsko-potravinářského komplexu Československa. Jako tehdejší pomocná vědecká síla v geografickém ústavu jsem měl tu čest pro dr. Götze připravovat mapové podklady. Ručně jsme vpisovali hodnoty do jednotlivých okresů, tuší vykreslovali diagramy a pastelkami vybarvovali kartogramy. Při zadávání úkolů a při jejich odevzdávání si nás pan doktor často „přezkušoval“, jak známe místopis Česka. Každý ze studentů, který s ním navazoval kontakt, se nevyhnul otázce „A odkud jste?“. A mnozí se pak divili, když slyšeli: „...aha, tak to u vás je silo, ve vedlejší obci máte drůbežárnu s kapacitou tolik a tolik kusů. A na gymnázium jste jezdil tam a tam, že ano?“ V roce 1987 pak dr. Götz editoval Soubor map zdravotnictví ČSSR a počátkem 90. let se podílel na zpracování Atlasu životního prostředí a zdraví obyvatelstva ČSFR (1992).

V devadesátých letech pak jubilant na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze přednášel tematickou kartografii pro demografy a v rámci regionální geografie Česka geografii zemědělství. V týmu I. Bičíka se jubilant podílel na výzkumu využití ploch v Česku a spolu s V. Jančákem řešil projekt o územní diferenciaci zemědělství Česka. Výsledkem tohoto projektu pak byla monografie Územní diferenciacie českého zemědělství a její vývoj (Jančák, Götz 1996). V té době byl jubilant aktivní také v rámci poradenské činnosti, pro ministerstvo zemědělství zpracovával řadu studií, zejména s cílem vymezit znevýhodněné oblasti pro zemědělské hospodaření v Česku.

V poslední době se jubilant raduje hlavně ze svých vnoučat, a i když už asi nejedí na fotbalové zápasy svého oblíbeného klubu Dukla Praha, stále se zajímá o geografii. Se zájmem si např. prostudoval nedávno vydaný Atlas krajiny České republiky.

Jubilantovi přejeme k jeho narozeninám všechno dobré, hodně zdraví a životní pohody, radost ze svých potomků a do dalších let hodně sil.

Ivan Bičík, Vít Jančák

Dobry učitel Zdeněk Žáček

V lednu tohoto roku oslavil své osmdesáté páté narozeniny pan Zdeněk Žáček. Je nám milou povinností mu jménem redakční rady časopisu a celé České

geografické společnosti k tomuto významnému jubileu pogratulovat a popřát mu jen to nejlepší.

Zdalo by se, že tento „nenápadný“ učitel zeměpisu kdesi skrytě působil na základních školách na Benešovsku. „Pátrání“ po jeho životní cestě se totiž pro naši redakci stalo téměř detektivním příběhem. Ale velikost ducha se neprojevuje v okázalosti, ale právě v pokoře a tichém, avšak houževnatém úsilí, se kterým pan Žáček jistě ovlivňoval řadu generací benešovských žáků, dával jim nahlédnout do tajů zeměpisu a poznat, jak svět kolem nás funguje.

Naše cesta započala v Okresním archivu v Benešově (SOA Benešov), kde byl naším laskavým průvodcem pan Michal Sejk. Z pramenů archivu s jistotou víme, že pan Zdeněk Žáček, obyvatel Votic (místní části Javor), působil jako pedagog na základní škole ve Voticích – podle informací SOA Benešov zcela jistě ve školním roce 1973/1974. Do důchodu pravděpodobně odešel někdy během školního roku 1990/1991. Právě z tohoto důvodu bylo obtížné setkat se s některým z jeho bývalých kolegů, k čemuž přispěla zejména velká generační obměna votické základní školy v posledních letech.

Přesto se nám podařilo kontaktovat alespoň dvě jeho bývalé žáčky, tedy žáčky votické školy v době, kdy tam pan učitel Zdeněk Žáček působil. „Povídalo se, že je to dobrý učitel,“ řekla jedna z žaček, „a byl!“ Tato zdánlivě jednoduchá věta v sobě ukrývá velkou hloubku, vystihující působení našeho jubilanta v geografické vzdělávání. Jaký větší dárek může jako pedagog ke svým významným narozeninám dostat než pocit, že i po bezmála čtvrt století stále žije v povědomí místních obyvatel jako dobrý učitel.

Za redakci časopisu IČGS sepsaly Hana Bednářová a Silvie R. Kučerová

Mgr. Jiří Hlubek oslavil 75. narozeniny

Dlouholetý učitel, trenér a sportovec, cestovatel i turista, sběratel pohlednic, dlouholetý člen České geografické společnosti, výborný kolega a kamarád...

Když vzpomínáme na našeho kolegu Jirku, vybavuje se nám citát J. A. Komenského: „Jediným učitelem hodným toho jména je ten, který vzbuzuje ducha svobodného přemýšlení a vyvinuje cit osobní zodpovědnosti.“

Ano, náš kolega byl a je zodpovědný vůči sobě i jiným, nesmírně pracovitý, toužící po sebevzdělávání v oblasti historie a geografie, se smyslem pro povinnost, ale také se smyslem pro humor. Dlouhá léta věnoval práci s dětmi ve škole a aktivně i mimo školu.

Jiří Hlubek se narodil 12. října 1939 ve Frýdku-Místku. Po ukončení základní školy v roce 1953 byl přijat na střední ekonomickou školu. V roce 1957 složil maturitní zkoušku a pokračoval ve studiu na Vysoké škole pedagogické v Bratislavě. Ve školství pracoval od roku 1960. Do roku 1968 učil v Dobré u Frýdku, 1. 9. 1968 nastoupil jako učitel na Základní školu národního umělce Petra Bezruče ve Frýdku-Místku. Od roku 1965 pracoval také jako dobrovolný trenér v lehkooatletickém oddíle TJ Válcoven plechu v Lískovci u Frýdku. Podílel se na založení oddílu atletiky TJ Slezan ve Frýdku-Místku, kde začal trénovat žáky. V roce 1967 získal titul Trenér II. tř. atletiky ČSTV.

Ve škole učil dějepis, zeměpis a tělesnou výchovu. Svě svěřence vzdělával v oblasti zeměpisu i dějepisu, zúčastňoval se s nimi různých soutěží na okresní, krajské i celorepublikové úrovni. Věnoval se cyklistice, pěší turistice a k tomu vedl i své žáky. Zastával názor: „Tělo nechť každodenní své hýbání má.“

Radu svých poznatků z cest, postřehů z historie a jiných oblastí publikoval v různých novinách a časopisech. Byly přínosem pro všechny čtenáře. V červnu 2006 ukončil svoji učitelskou dráhu na Základní škole nár. um. Petra Bezruče ve Frýdku-Místku. Jiří Hlubek je stále aktivním turistou, stále se sebevzdělává, zajímá se o vše nové, stále má smysl pro humor.

„Učit lze slovy, vychovávat jen příkladem.“ (J. A. Komenský) ... a tím pro nás, Jirko, jsi.

Eva Brudíková, Antonie Landová

Jubilant Mgr. Zdeněk Štěpánek

Mgr. Zdeněk Štěpánek se narodil 9. března 1940 v Ostravě-Zábřehu. Celý jeho život je však bytostně spjat s ostravskou Novou Vsí, kde má své kořeny, rodinu i přátele, kteří mu vytvářeli a vytváří zázemí k jeho činorodé práci i četným zálibám.

Po vychození základní školy v rodné obci a nedalekých Hulvákách nastoupil na Matiční gymnázium v Ostravě, kde roku 1957 maturoval, mimo jiné také ze svých nejoblíbenějších předmětů, geografie a historie. Ve studiu těchto předmětů pokračoval v letech 1957–1961 na Přírodovědecké a Filozofické fakultě Palackého univerzity v Olomouci, kde se připravoval na dráhu středoškolského profesora. Byla to právě hanácká metropole Olomouc, kde se mladý aspirant učitelství na popud svých profesorů a ze zájmu o obor stal v roce 1958 členem místní pobočky České geografické společnosti (ČGS).

Po promoci v roce 1961 si odsloužil dvouletou základní vojenskou službu ve slovenské obci Sereď v okrese Galanta a moravské metropoli Brno, kde na Vojenské akademii Antonína Zápotockého (VA AZ) vyučoval zahraniční studenty českému jazyku. Po návratu z vojny učil po jednom roce na školách v Ostravě-Zábřehu a Šumperku, aby pak svou celoživotní pedagogickou dráhu spojil se současným Gymnáziem Josefa Kainara v Hlučíně, kde působil v letech 1965–2002. Na gymnáziu se stala jeho doménou zejména geografie, kterou vyučoval sám až do doby, kdy předal štafetu dalšímu svému následovníkovi a geografovi v řadě, aby mohl pokračovat v jeho šlépějích. V době svého učitelování své studenty odpovědně připravoval na další studium, motivoval je a těšil se z jejich nemalých úspěchů.

Po odchodu na zasloužený odpočinek se neuzavřel, ba právě naopak. Plně se začal věnovat svým zálibám, ke kterým patří zejména lyže a rybolov. Velkou pozornost věnuje také práci na kronikách novoveského rybářského spolku a místního sboru dobrovolných hasičů.

Do dalších let přejeme panu Štěpánkovi zdraví a životní elán!

Kamil Rodan

Jak jsem poznal Polárku

Není úplně obvyklé, že manželé, řekněme opatrně v druhé polovině svého věku, se rozhodnou změnit zcela zásadně svůj dosavadní život. Manžele Alenu a Jaroslava Klempířovi na konci 90. let lákalo Grónsko, které jim tak učarovalo, že se rozhodli poznat tento největší ostrov trochu podrobněji než jako komerční turisté. Od té doby jezdí pravidelně do Grónska, vybudovali tam prakticky svůj druhý domov a paní Alena Klempířová nejen doprovází svého muže Jaroslava na jeho cestách Grónskem, ale jak jsem mohl osobně poznat, se svojí vitalitou a rázností často určuje směr putování nejen přírodou, ale i životem.

Alena Klempířová našla v Grónsku v tamní společnosti, v okruhu přátel Inuitů i jejich rituálů nový smysl života a sama čerpá z mrazivého prostředí nadějí a optimismus pro život ve střeoevropské civilizaci. Sama uvádí důvody, proč si zamířila Inuity: „Nejsou zmaření, dogmatictí, působí vlídně a usměvavě, rodina a příbuzenstvo žije v pospolitosti, modla peněz a honba za majetkem zatím nezískala prioritu.“

Poznal jsem Alenu Klempířovou při mnoha příležitostech, kdy vyprávěli spolu s manželem o Grónsku, připravovali a uváděli výstavy o jednotlivých aspektech života v Grónsku a prezentovali svoje poznání této země. Vždy na každém setkání s úsměvem pozorují, jak její manžel Jaroslav vypráví, uvádí některé příběhy zkušenosti a znalosti, ale vždy se alespoň jedním okem podívá na svoji ženu a ta, je-li to potřeba, celý příběh dokončí, opraví, uvede na pravou míru. Tak dokonalou souhru obou partnerů je možné vidět jenom zřídka.

Přejme Aleně Klempířové k význačnému životnímu jubileu ještě mnoho inspirativních cest po boku Jaroslava do Grónska, ještě mnoho krásných zážitků s Inuity a především mnoho spokojenosti a životního klidu.

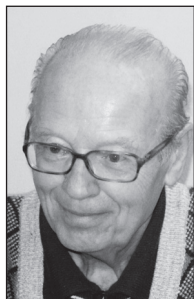
Pokud je muž polárník, je žena Polárka? V případě Aleny Klempířové zcela určitě.

Radim Perlín

Blahopřejeme k sedmdesátinám

Pan učitel Mgr. Pavel Ruda, žichovický rodák, vystudoval po gymnáziu Pedagogickou fakultu v Plzni obor M-Z-Ov. Po studiu nastoupil v r. 1967 na Základní školu v Kašperských Horách, kde setrval bezmála 40 let. Jezdil pravidelně 2x týdně domů do Žichovic, jinak bydlel v Kašperských Horách na bytě u paní Reindlové, která o něho pečovala pomalu jako matka a on jí také pomáhal.

Pavel byl především výborný učitel matematiky a zeměpisu. Se žáky pořádal pravidelně zeměpisné návštěvy, např. pražského planetária, zeměpisné vycházky a zájezdy po okolí, různé geografické soutěže apod. Pravidelně, celoročně objednával pro své žáky zajímavé zeměpisné filmy, které při hodinách zeměpisu za velkého zájmu žactva promítal.

Organizoval i zájezdy pro své kolegy učitele a jejich známé. Pozoruhodný jím organizovaný zájezd byl v roce 1971 na konci prázdnin autobusem po okruhu Jižní Čechy – Morava – Slovensko, až na hranice s býv. Podkarpatskou Rusí. (Chtěli jsme se podívat i do Užhorodu – byli jsme od něho jen 17 km, ale tam nás nepustili.) 40 účastníků zájezdu uvidělo a opravdu si užilo během osmi dnů nejzajímavější místa naší země (Jindřichův Hradec, Dačice, Vranov nad Dyjí, Mikulov, Lednici, Děvín, Bratislavu, Sliač, B. Bystricu, Chopok, Dobšinou, jeskyni Domicu (přechod pod zemí do MLR), Košice, Zemplín, velké Morské oko ve Vihorlatu, Pltě na Dunajci,

Duklu, Prešov, Levoču, Spišský hrad, přejezd pod Tatrami, Oravu, Žilinu, Radhošť, Olomouc, Sloup u Macochy, Telč, Soběslav). Existuje dodnes zachované autentické album fotek, nezapomenutelných vzpomínek, a to i ve verších.

Pavel byl neúnavný fotografický fanda. Na své Flexaretě 9×6 cm vytvářel velké množství černobílých fotek, které si sám ve vlastnoručně zřízené školní temné komoře zpracovával.

Pavel se kromě své učitelské praxe věnoval celá léta také sportu, a to především v oblasti stolního tenisu. Hrál sám i vedl kroužky žáků na škole, pracoval v TJ Tatran a hlavně se postupně během let stával uznávaným rozhodčím stolního tenisu nejen v okrese, kraji, ale řídil celostátní i dokonce některé mezinárodní zápasy. Obdržel i jako rozhodčí I. třídy několik vyznamenání.

Za připomínku také stojí, že se Pavel na škole dlouhé roky věnoval výchovnému poradenství. Tuto práci vykonával nepřetržitě a opravdu vzorně. Předával ji až po odchodu do důchodu v roce 2008.

Zajímavá je i jeho celoživotní sběratelská práce různých betlémů. Věnuje se jí zhruba 30 let a vlastní 60 různých exemplářů. Zpracoval např. betlém Alšův, Ladův, betlém Krušnohorský, Králický a další. Jeho největší betlém má rozměry 75×55 cm a nejmenší se prý vejde do krabičky od sirek.

Na závěr je Pavlovi třeba poděkovat za jeho celoživotní práci a popřát mu do dalších let mnoho zdraví, spokojenosti a ještě plodné práce v kruhu jeho rodiny.

Karel Větrovec

Doc. Čermák – šedesátiletý

Dne 10. 10. 2014 oslavil doc. RNDr. Zdeněk Čermák, CSc. své kulaté jubileum. Patří k nemnoha matadorům albertovské sociální geografie, kteří svůj studijní a poté profesní život svázali výlučně s jedinou školou – Přírodovědeckou fakultou Univerzity Karlovy v Praze, kde, věřte nevěřte, působí již 41 let (studium oboru ekonomické a regionální geografie zahájil v roce 1974; v roce 1985 získal titul CSc., v roce 2002 se habilitoval). Odborně se doc. Čermák rovněž dlouhodobě pohybuje v jakémsi albertovském trojúhelníku, ve kterém, na rozdíl od toho bermudského, se mnozí sociální geografové na Albertově (včetně oslavence) neztrácejí, ale naopak se jaksí vynořují a na věky setrvávají. Ona tradiční výzkumná témata se točí kolem sídelních systémů, prostorové mobility

obyvatelstva a regionálního rozvoje (v tom nejširším slova smyslu). V užším pohledu se jubilant věnuje zejména geodemografii (především migračním prognózám na úrovni nižších územních celků), teoreticko-metodologickým, ale i ryze praktickým problémům prostorové mobility obyvatelstva, hlavně vnitřním migracím a také geografii služeb. V poslední dekádě mezi výzkumné zájmy oslavence přibyla také problematika mezinárodní migrace. Z výčtu témat tedy nepřekvapí, že se doc. Čermák ve výuce soustřeďuje zejména na kurzy Sociální geografie, Sociální geografie Česka a Geografie služeb a cestovního ruchu. Ve svém albertovském životě vychoval celou řadu bakalářů, magistrů a doktorandů, stejně jako v daných tématech buď samostatně, nebo v autorském kolektivu publikoval řadu zajímavých a důležitých statí. Rovněž tak se podílel na úspěšném plnění řady domácích i zahraničních grantů a zpracoval řadu aplikovaných výzkumných zpráv (blíže k jeho aktivitám viz: <https://www.natur.cuni.cz/geografie/socialni-geografie-a-regionalni-rozvoj/mak>, nebo: <http://www.geomigrace.cz/?q=cs/node/26>).

Kdyby byl doc. Čermák indiánem, dostal by určitě přezdívku „Klidná síla“ (zde bez jakékoliv spojitosti k názvosloví na české politické scéně) nebo „Opěrná zeď“. Vyjadřuje to totiž poměrně velmi výstižně to, jakým způsobem plnil a plní své důležité pracovní role. V daném duchu klidného a přitom v důležitých věcech svým způsobem neústupného bojovníka vedl velmi úspěšně katedru sociální geografie a regionálního rozvoje v letech 2002 až 2008 a v následujícím období (2008–2014) v obdobném stylu působil v roli zástupce vedoucího katedry. Daný postoj, společně s jeho dobromyslností, zvědavostí a smyslem pro humor jsou vyhledávaným sortimentem, vedoucím k tomu, že doc. Čermák je vždy a všude velmi vítaným hostem. Na tomto místě je však také nutno připomenout jeho další roli „strýčka Skrblíka“, ve které zase úspěšně hlídá různé kasy. Ať již tradičně na úrovni katedry (v současnosti ve funkci tajemníka) nebo také nově v roli hospodáře Hlavního výboru České geografické společnosti. Ostatně doc. Čermák se nikdy nevyhýbal odpovědnosti, a tak působil a působí v obecně prospěšných funkcích jak na Přírodovědecké fakultě, tak mimo ni, kde hájí a také šíří dobré jméno geografie. V tomto ohledu zejména uvedme: garant bakalářského studijního programu „Geografie a kartografie“ (od roku 2009), člen panelu 404 GAČR, od roku 2011 jeho místopředseda (2009–2012) nebo člen Akademického senátu fakulty a jeho ekonomické komise (od 2014).

Kromě práce na poli akademickém má jubilant rád i své rodné Náchodsko, kam příležitostně stále zajíždí. Rovněž nepohrdne výlety na lyžích či na kole. Kromě domácích končin také vyráží do zahraničí, přičemž se na cesty jako správný geograf vždy těší a také náležitě připravuje. To mohu potvrdit, neboť jsem měl tu čest oslavence vícekrát na takovýchto cestách doprovázet, v poslední době na Ukrajinu a do Gruzie.

Přeji určitě za všechny geografy obecně, a za výzkumný tým Geomigrace (ve kterém oslavenec nyní působí) zvláště, Zdeňkovi do dalších let pevné zdraví, plno elánu a snad i dobrou náladu, kterou tak často šíří. V této souvislosti si neodpustím poslední poznámku, která jenom potvrzuje jakýsi rys „tradice“, který je s jubilantem spjat. Jde o mnohdy až cimrmanovské špičkování mezi

třemi kolegy (doc. Blažek, doc. Čermák, dr. Perlín), kteří sdílejí jednu velkou místnost, kdysi prostor, známý obdobnými bonmoty dvojice prof. Hampl versus doc. Kúhnl. Jen dál a houšť v této terapii, která je v dnešním více než kdy jindy problémovém světě tolik potřebná.

Dušan Drbohlav

Výběr z publikací doc. Čermáka:

- ČERMÁK, Z., HAMPL, M., MÜLLER, J. (2009): Současné tendence vývoje obyvatelstva metropolitních areálů v Česku: dochází k významnému obratu? *Geografie–Sborník ČGS*, 114, č. 1, s. 37–51.
- ČERMÁK, Z., JANSKÁ, E. (2011): Rozmístění a migrace cizinců jako součást sociálněgeografické diferenciace Česka. *Geografie*, 116, č. 4, s. 422–439.
- DRBOHLAV, D., LACHMANOVÁ-MEDOVÁ, L., ČERMÁK, Z., ČERMÁKOVÁ, D., JANSKÁ, E. (2009): Tschechien – ein neues Einwanderungsland? *Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft*, 151. Jg. (Jahresband), Wien, s. 33–52.
- DRBOHLAV, D., MEDOVÁ, L., ČERMÁK, Z., JANSKÁ, E., ČERMÁKOVÁ, D., DZÚROVÁ, D. (2010): Migrace a (i)migranti v Česku. „Kdo jsme, odkud přicházíme, kam jdeme?“ *Slon Praha*, 346 s.
- JANSKÁ, E., ČERMÁK, Z., WRIGHT, R. (2014): New Immigrant Destinations in a New Country of Immigration: Settlement Patterns of Non-natives in the Czech Republic. *Population, Space and Place*, 20, č. 8, s. 680–693.
- JANSKÁ, E., PRŮŠVICOVÁ, A., ČERMÁK, Z. (2011): Možnosti výzkumu integrace dětí Vietnamců v Česku: příklad základní školy Praha-Kunratice. *Geografie*, 116, č. 4, s. 480–496.
- NOVÁK, J., ČERMÁK, Z., OUŘEDNÍČEK, M. (2011): Migrace. In: Ouředníček, M., Temelová, J., Pospíšilová, L. (eds.): *Atlas sociálně prostorové diferenciace České republiky*. Karolinum, Praha, s. 89–101.

Životní jubileum doc. PaedDr. Aleny Matuškové, CSc.

V říjnu 2014 se dožila významného životního jubilea vedoucí katedry geografie Západočeské univerzity v Plzni a dlouholetá členka České geografické společnosti doc. Alena Matušková. Svoji profesní dráhu začínala na rodném Rokycansku v roce 1977, kdy nastoupila po absolvování Pedagogické fakulty v Plzni na místo učitelky na základní škole. Učila nejen svoje aprobace – matematiku a zeměpis, ale jak už to na ZŠ bývá, co ředitel a praxe potřebuje, např. také chemii. Když se objevila perspektiva působit na katedře geografie na Pedagogické fakultě v Plzni, začala se Alena Matušková věnovat také odborné práci. V osobním životě se jí podařilo s vědeckou prací skloubit výchovu dětí. Konečnou spojku výchovy dětí a odborné geografie vyústilo i do jedné z jejich celoživotních specializací, na didaktiku vlastivědy. Pedagogický výzkum byl později předmětem habilitační práce, kterou Alena Matušková obhájila v roce 2000 na Masarykově univerzitě v Brně. Pozitivně ovlivnila několik generací dětí prostřednictvím svých učebnic vlastivědy a zeměpisu pro různé věkové kategorie. Její neutuchající péči o výuku geografie lze doložit nejnovějším vydáním učebnice *Geografie 2 – socioekonomická část*

pro střední školy (SPN, 2014), na které má zásluhu jako vedoucí autorského kolektivu.

Od roku 1986 do roku 2012 pracovala na Pedagogické fakultě v Plzni. Od roku 2012 působí na Fakultě ekonomické ZČU v Plzni. V odborné práci se Alena Matušková věnuje nejen didaktice zeměpisu a vlastivědy, ale také geografii obyvatelstva a sídel či problematice konkurenceschopnosti regionů. Dlouhodobě je aktivní v celostátních vzdělávacích komisích MŠMT. Doc. Alena Matušková aktivně pracuje v západočeské pobožce ČGS, ale též např. v didaktické sekci nebo jako členka redakční rady Informací ČGS. Od roku 2009 je členkou oborové rady doktorského studia Obecné otázky geografie na PřF UK Praha.

Alena Matušková často nezištně obětuje vlastní čas ve prospěch rozvoje kolektivu. Mezi takové služby patří její působení ve funkci tajemnice (2001–2011) a od roku 2011 ve funkci vedoucí katedry geografie na ZČU v Plzni. Pod jejím vedením se v roce 2012 podařil organizační přesun katedry geografie z Fakulty pedagogické na Fakultu ekonomickou ZČU v Plzni. Z široké odborné činnosti připomeňme zapojení doc. Matuškové do výzkumných projektů na katedře geografie. Názvy projektů vypovídají o tematickém zaměření výzkumů zohledňujícím potřeby praxe: Pracovně podmíněná migrace jako součást mezinárodního (přeshraničního) trhu práce s ohledem na zapojení Česka do EU (2002–2004), Periferní oblasti Česka jako součást polarizace prostoru v souvislostech evropské integrace (2003–2005), Konkurenceschopnost malých měst v České republice (2007–2011), České pohraničí po Schengenu: území svébytné, oscilační a/nebo tranzitní? (2009–2012), Digitální atlas ekonomických aktivit Plzeňského kraje (2013), Hodnocení prostorové diferenciacie socioekonomických aktivit v Plzeňském kraji (2014), Inovační potenciál Plzeňského kraje – stimul pro posílení teritoriální soudržnosti plzeňské aglomerace a příhraničních regionů (2014–2015).

Mezi celoživotní koníčky Alena Matuškové patří cestování. Vždy se nadšeně zapojuje do cestovatelských aktivit naší katedry. Již pověstná je její role expediční kuchařky při katedrálních expedicích. Mezi její nejvýznamnější počiny na poli gastronomickém patří „vepřo, kendlo, zelo“ uvařené na výstupech horkých plynů pod islandskou sopkou Krafla. Jako správný komplexní geograf se ráda zúčastní jak exkurze do moldavských vinných sklípků, tak do palírný skotské whisky. V odborných hydrologických kruzích zůstávají nedoceny její bohaté celosvětové zkušenosti z testování podmínek na koupání. Celoroční poctivou přípravu ve vodě Boleveckých rybníků zúročila snad ve všech světových oceánech a mořích, snad s výjimkou oceánu Jižního.

Přejeme naší milé kolegyni do dalších let mnoho atraktivních cest za koupáním, pevné zdraví a spokojenost v pracovním i osobním životě.

Jan Kopp, Marie Novotná

Jubileum Marie Miklánkové

V roce 2014 oslavila své významné životní jubileum středoškolská profesorka RNDr. Marie Miklánková. Narodila se v Hodoníně, kde v roce 1984 absolvovala

tehdejší přírodovědnou větev gymnázia. Po studiu na Univerzitě Komenského v Bratislavě se do rodného města i na gymnázium vrátila a začala zde vyučovat matematiku a zeměpis. Jako výborná a zkušená pedagožka zde působí dodnes. Ve své praxi se vždy snaží o propojení obou předmětů, především o zapojení matematických dovedností do zeměpisu, čímž činí matematiku pro studenty přístupnější a zeměpis ukazuje jako předmět, ve kterém lze využít poznatky z jiných předmětů.

Za své působení na gymnáziu vychovala několik budoucích pedagogů zeměpisu i matematiky. Mnozí z nich se do školy vrací, aby zde absolvovali pedagogickou praxi, a jejich bývalá pedagožka se jim stává mentorem. Také mně byla velmi trpělivým a ochotným rádčem, zejména v prvním roce mé učitelské praxe na gymnáziu. Opomenout nesmíme desítky studentů, které úspěšně dovedla k maturitě jako třídní profesorka.

V současné době je hlavní organizátorkou terénních kurzů, na které naši studenti vyráží v závěru školního roku. Tyto kurzy mají u studentů velký ohlas a jsou významnou událostí jejich studia. Na životě gymnázia se však M. Miklánková podílí nejen svými odbornými znalostmi. Již mnoho let např. doprovází studenty na pravidelná představení Slováckého divadla v Uherském Hradišti.

Ve volném čase ráda vyráží do přírody, se záparem zvelebují svoji zahrádku nebo vyráží s rodinou na cyklovýlety.

Přeji za sebe i za další kolegy z gymnázia všechno nejlepší, ať se ještě dlouho chodbami školy ozývá její srdečný smích a srší svým typickým vtípem.

Klára Bergová